

Tverrfag - Vitenskapsteori

Karl Georg Høyer 18.08.08

- ✓ Vitenskapsfilosofi; Vitenskapshistorie
 - ✓ Vitenskapsteori
 - ✓ Vitenskaplig praksis
-
- ✓ Her: Hovedvekt på samfunnsvitenskap

Tverrfag

kgg 18.08.08

- ✓ Ulike grader av integrasjon:
- ✓ Flerfag – Multidisciplinarity
- ✓ Tverrfag – Interdisciplinarity
- ✓ Transfag – Transdisciplinarity

Tverrfag

kgg 18.08.08

- ✓ Tverrfag og vitenskapsteori;
- ✓ Ontologi
- ✓ Epistemologi
- ✓ Metodologi

Tverrfag

kgg 18.08.08

- ✓ Tverrfag og
Åpne Systemers Problematikk;
- ✓ Lukkete Systemer-----Åpne Systemer
- ✓ Empiriske regelmessigheter-----
Empiriske Uregelmessigheter
- Repetitivhet-----Tendenser

✓ 3 Ontologiske domener – et isfjell;

✓ Øverst: Det **empiriske domene**
- Erfaringer, observasjoner

Deretter: Det **faktiske domene**
- Begivenheter, fenomener

Dypest: Det **virkelige domene**
- Strukturer, mekanismer, kausale
potensialer, tilbøyeligheter

✓ De 3 ontologiske domener;

husk Karl Marx:

“ALL VITENSKAP VILLE VÆRE OVERFLØDIG
HVIS TINGENES FRAMTREDELSIFORM OG
DERES VESEN FALT UMIDDELBART
SAMMEN”.

Tverrfag

kg h 18.08.08

- ✓ Noen vitenskapsteoretiske hovedposisjoner;
- ✓ Idealisme-----Realisme
- ✓ Empirisk realisme-----Empirisme
- ✓ Positivisme
- ✓ Hermeneutikk (+ fenomenologi ++ språkfilosofi)
- ✓ Hermeneutikkens dualismer;
- ✓ Forklare-----Forstå
- ✓ Nomotetisk-----Ideografisk

- ✓ Noen etter-positivistiske posisjoner
- ✓ Postmodernisme;
- ✓ Språkfilosofi – ”den språklige vending i vitenskapsteorien”
- ✓ Diskursteori
- ✓ Dekonstruksjon (”vekk med dualismene”)
- ✓ Sosial konstruktivisme

Tverrfag

kgg 18.08.08

- ✓ Positivism;e;
- ✓ Virkelighetens mønstre er stabile
- ✓ SV-formål er å oppdage/dokumentere disse for å kunne utvikle universelle lover
- ✓ Forklaring bygger på deduktiv logikk
- ✓ Enhetsvitenskapen – felles logikk og felles prinsipper
- ✓ SV-formål å forutse begivenheter; ”social engineering”
- ✓ Empiriske kjensgjerninger eksisterer uavhengig av våre individuelle ideer og forestillinger
- ✓ Vitenskapen er objektiv – den bygger ikke på verdier, meninger og overbevisninger, men på rasjonell tenkning og systematiske observasjoner

- ✓ En viktig dualisme;
- ✓ Aktør-----Struktur
- ✓ Reduksjonisme?
- ✓ Dekonstruksjon?
- ✓ Eller – fortsatt begge deler; fortsatt dualisme?

v Aktør ----- Struktur

Karl Marx igjen:

”Menneskene skaper sin egen historie, men ikke helt etter eget ønske: de skaper den ikke ut fra omstendigheter som de selv har valgt, men ut fra omstendigheter som de er konfrontert med – som er gitt og arvet fra fortiden”.

Tverrfag

kgg 18.08.08

- ✓ Ulike former for reduksjonisme; Modell-reduksjonisme
- ✓ Biologisk reduksjonisme – Sosial reduksjonisme
- ✓ Dekonstruksjon – Dualisme/Dialektikk
- ✓ Sterk sosialkonstruktivisme – Svak sosialkonstruktivisme
- ✓ Diskursanalyse – Kritisk diskursanalyse
- ✓ Metodeimperialisme – Metodepluralisme

- ✓ Kunnskap-----Klokskap
- ✓ Vitenskaplig praksis-----Verdier

Vitenskaplig praksis er ikke ren og uskyldig; inngår i livets andre sammenhenger på forskjellige måter, som er historisk frambrakt, og ikke kan reduseres til en formel. En praksis som foregår i/må forholde seg til åpne systemer. Kan ikke entydig avgrenses fra verdier og politikk.

Vestlandsforskning

Postboks 163, N-6851 Sogndal
Tlf. +47 57 67 61 50 Fax +47 57 67 61 90